

Article info

Type of article:

Scientific information paper

DOI:

<https://doi.org/10.58845/jstt.utt.2026.vn.6.2.158-166>

*Corresponding author:

Email address:

Hangttt@utt.edu.vn

Received: 14/01/2026

Received in Revised Form:

08/02/2026

Accepted: 07/03/2026

Enhancing the role of political theory education in training human resources to meet the requirements of national development in the new era

Trinh Thi Thu Hang

Faculty of Law and Politics, University of Transport Technology, Hanoi, Vietnam

Abstract: In the context of globalization and the powerful Fourth Industrial Revolution, the demands on human resources extend beyond professional competence and vocational skills to include political acumen, social responsibility, and the ability to orient oneself towards values in a volatile world. Therefore, political theory education plays a particularly important role in shaping a scientific worldview, strengthening ideological stances, and developing the social awareness of learners. However, current training practices show that political theory education in many educational institutions still faces numerous difficulties, such as slow innovation in teaching methods, content not closely linked to real-life situations, and the demands of national development in the digital age. This necessitates a more thorough understanding of the role of political theory education in human resource training, while simultaneously seeking solutions to improve the quality and effectiveness of this specialized field of education.

This article focuses on analyzing the role of political theory education in shaping the character, qualities, and social responsibility of human resources; clarifying the new requirements arising in the context of national development in the new era; and proposing some solutions to enhance the effectiveness of political theory education in human resource training in Vietnam today.

Keywords: Human resources, new era, political theory education, political acumen.

Phát huy vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu xây dựng đất nước trong kỷ nguyên mới

Thông tin bài viết

Dạng bài viết:

Bài báo thông tin khoa học

DOI:

<https://doi.org/10.58845/jstt.utt.2026.vn.6.2.158-166>

*Tác giả liên hệ:

Địa chỉ Email:

Hangttt@utt.edu.vn

Ngày nộp bài: 14/01/2026

Ngày nộp bài sửa: 08/02/2026

Ngày chấp nhận: 07/03/2026

Trịnh Thị Thu Hằng

Khoa Luật - Chính trị, Trường Đại học Công nghệ Giao thông vận tải, Hà Nội, Việt Nam

Tóm tắt: Trong bối cảnh toàn cầu hóa, Cách mạng công nghiệp lần thứ tư diễn ra mạnh mẽ, yêu cầu đối với nguồn nhân lực không chỉ dừng lại ở năng lực chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp mà còn đòi hỏi bản lĩnh chính trị, trách nhiệm xã hội và khả năng định hướng giá trị trong một thế giới biến động. Giáo dục lý luận chính trị vì vậy giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc hình thành thế giới quan khoa học, củng cố lập trường tư tưởng và phát triển năng lực nhận thức xã hội của người học. Tuy nhiên, thực tiễn đào tạo hiện nay cho thấy, giáo dục lý luận chính trị trong nhiều cơ sở giáo dục còn gặp không ít khó khăn như phương pháp giảng dạy chậm đổi mới, nội dung chưa gắn chặt với thực tiễn đời sống và yêu cầu phát triển đất nước trong thời đại số. Điều này đặt ra yêu cầu cần nhận thức đầy đủ hơn về vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực, đồng thời tìm kiếm những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả của lĩnh vực giáo dục đặc thù này.

Bài viết tập trung phân tích vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong việc hình thành bản lĩnh, phẩm chất và trách nhiệm xã hội của nguồn nhân lực; làm rõ những yêu cầu mới đặt ra trong bối cảnh phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới; từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm phát huy hiệu quả của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Nguồn nhân lực, kỷ nguyên mới, giáo dục lý luận chính trị, bản lĩnh chính trị.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, chuyển đổi số và sự phát triển nhanh chóng của khoa học - công nghệ, nguồn nhân lực ngày càng trở thành yếu tố quyết định đối với sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia. Theo UNESCO, giáo dục giữ vai trò then chốt trong việc phát triển con người và xây dựng các xã hội hòa bình, công bằng và bền vững [1]. Tuy nhiên, đào tạo nguồn nhân lực trong kỷ nguyên mới không chỉ dừng lại ở việc trang bị tri thức chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp mà còn phải chú trọng hình thành bản lĩnh chính trị, hệ giá trị và

trách nhiệm xã hội của mỗi cá nhân. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó” [2]. Quan điểm này cho thấy, giáo dục phải kết hợp giữa đào tạo năng lực chuyên môn với bồi dưỡng phẩm chất chính trị và đạo đức cho con người.

Trong hệ thống giáo dục Việt Nam, giáo dục lý luận chính trị giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành thế giới quan khoa học, củng cố lập trường tư tưởng và bồi dưỡng ý thức trách nhiệm đối với xã hội cho người học. Vì vậy, trong bối cảnh

đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới với yêu cầu xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao, việc phát huy vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu nhằm hệ thống hóa các quan điểm lý luận và thực tiễn liên quan đến giáo dục lý luận chính trị và đào tạo nguồn nhân lực. Đồng thời, phương pháp so sánh được sử dụng để thấy được các quan điểm trong nước và quốc tế về vai trò của giáo dục chính trị trong phát triển nguồn nhân lực. Trên cơ sở đó, bài viết khái quát và hệ thống hóa các luận điểm nhằm làm rõ vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới.

3. Kết quả nghiên cứu - thảo luận

3.1. Cơ sở lý luận về vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực

3.1.1. Quan niệm về giáo dục lý luận chính trị

Giáo dục lý luận chính trị là quá trình trang bị cho người học hệ thống tri thức khoa học về thế giới quan, phương pháp luận và những quy luật vận động của xã hội, đồng thời hình thành lập trường tư tưởng, niềm tin chính trị và trách nhiệm công dân đối với sự phát triển của đất nước. Trong hệ thống giáo dục ở Việt Nam, giáo dục lý luận chính trị được thể hiện thông qua các môn học như Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam.

Bản chất của giáo dục lý luận chính trị không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt tri thức mang tính học thuật, mà còn nhằm hình thành thế giới quan khoa học, định hướng hệ giá trị và phát triển bản lĩnh chính trị cho người học. Thông qua quá trình giáo dục này, người học có khả năng nhận thức đúng đắn về các hiện tượng kinh tế, chính trị, xã hội; từ đó có thái độ và hành động phù hợp với lợi ích chung của cộng đồng và quốc gia.

Trong nhiều nghiên cứu quốc tế, giáo dục chính trị và giáo dục công dân được xem là một

thành tố quan trọng của hệ thống giáo dục hiện đại. Theo UNESCO (2015), giáo dục cần hướng tới việc hình thành những công dân có hiểu biết về các vấn đề xã hội, có trách nhiệm với cộng đồng và có khả năng tham gia tích cực vào đời sống chính trị - xã hội [1].

3.1.2. Tầm quan trọng của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của đất nước trong kỷ nguyên mới

Thứ nhất, giáo dục lý luận chính trị giúp hình thành thế giới quan và phương pháp luận khoa học cho người lao động.

Thế giới quan và phương pháp luận là nền tảng chi phối nhận thức và hành động của con người. Trong kỷ nguyên mới, việc trang bị tri thức chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp là điều kiện cần để người lao động tham gia vào thị trường lao động hiện đại. Tuy nhiên, để thích ứng với những biến động nhanh chóng của đời sống kinh tế - xã hội, người lao động còn cần có khả năng nhận thức đúng bản chất của các quá trình xã hội, từ đó định hướng hành vi và lựa chọn hành động phù hợp trong thực tiễn.

Giáo dục lý luận chính trị, trước hết là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành thế giới quan khoa học và phương pháp luận biện chứng cho người học. Thông qua việc trang bị những tri thức cơ bản về các quy luật vận động của tự nhiên, xã hội và tư duy, giáo dục lý luận chính trị giúp người học có khả năng nhìn nhận các hiện tượng kinh tế - xã hội một cách toàn diện, lịch sử và cụ thể, tránh cách tiếp cận phiến diện hoặc cực đoan [3].

Trong bối cảnh kỷ nguyên số, khi thông tin đa chiều lan truyền nhanh chóng trên không gian mạng, vai trò của thế giới quan khoa học càng trở nên quan trọng. Giáo dục lý luận chính trị giúp người học hình thành "bộ lọc" tư duy để phân biệt đúng - sai, tiến bộ - phản tiến bộ, từ đó nâng cao khả năng tự bảo vệ trước những thông tin sai lệch hoặc xuyên tạc. Đồng thời, giáo dục lý luận chính trị còn góp phần hình thành tư duy biện chứng, tư duy hệ thống và tư duy phản biện có định hướng

cho người học. Những năng lực tư duy này có ý nghĩa quan trọng trong môi trường lao động hiện đại, nơi các vấn đề ngày càng phức tạp và đòi hỏi khả năng phân tích, đánh giá trên cơ sở cân nhắc nhiều yếu tố kinh tế - xã hội [4].

Thứ hai, giáo dục lý luận chính trị giúp bồi dưỡng bản lĩnh chính trị và hệ giá trị cho người lao động.

Bản lĩnh chính trị là một trong những phẩm chất quan trọng của nguồn nhân lực trong bối cảnh kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế sâu rộng. Đối với người lao động, bản lĩnh chính trị không chỉ thể hiện ở sự trung thành với mục tiêu và lý tưởng của Đảng và Nhà nước mà còn ở khả năng giữ vững lập trường, quan điểm trước những biến động phức tạp của đời sống kinh tế - xã hội.

Giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong việc bồi dưỡng bản lĩnh chính trị thông qua việc trang bị hệ giá trị xã hội tiến bộ và nhân văn. Những giá trị như tinh thần yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội, đạo đức nghề nghiệp và tinh thần cống hiến được hình thành và củng cố trong quá trình học tập lý luận chính trị một cách có hệ thống. Điều này phù hợp với quan điểm của Đảng trong Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, trong đó xác định mục tiêu giáo dục là phát triển toàn diện con người Việt Nam cả về đạo đức, tri thức và năng lực công dân [5].

Trong bối cảnh kinh tế thị trường, khi lợi ích cá nhân ngày càng được đề cao, giáo dục lý luận chính trị góp phần định hướng để người lao động nhận thức đúng mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân và lợi ích xã hội, giữa quyền lợi và nghĩa vụ, giữa tự do cá nhân và kỷ cương xã hội. Đây là cơ sở quan trọng để hình thành nguồn nhân lực không chỉ giỏi chuyên môn mà còn có trách nhiệm với cộng đồng và xã hội.

Thứ ba, giáo dục lý luận chính trị có vị trí quan trọng trong hệ thống giáo dục đại học ở Việt Nam.

Trong hệ thống giáo dục đại học ở Việt Nam, giáo dục lý luận chính trị là bộ phận quan trọng của chương trình đào tạo, góp phần hình thành nhân

cách, định hướng giá trị và bồi dưỡng trách nhiệm xã hội cho sinh viên - lực lượng lao động trí thức trong tương lai.

Tuy nhiên, trong thực tế, vai trò của giáo dục lý luận chính trị ở một số cơ sở giáo dục đại học chưa được phát huy đầy đủ. Ở nhiều nơi, việc giảng dạy còn nặng về truyền thụ kiến thức, thiếu gắn kết với thực tiễn đời sống và ngành nghề, dẫn đến tâm lý học đối phó của người học, làm giảm hiệu quả của giáo dục lý luận chính trị [4].

Vì vậy, việc đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục lý luận chính trị là yêu cầu cần thiết nhằm gắn lý luận với thực tiễn và nâng cao tính hấp dẫn của quá trình học tập. Khi được tổ chức một cách khoa học và phù hợp, giáo dục lý luận chính trị sẽ góp phần đào tạo đội ngũ trí thức trẻ không chỉ có trình độ chuyên môn cao mà còn có bản lĩnh chính trị vững vàng và trách nhiệm xã hội, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong bối cảnh mới.

3.1.3. Yêu cầu mới đối với giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực

Kỷ nguyên mới, với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số và quá trình toàn cầu hóa, đang đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với hệ thống giáo dục nói chung và giáo dục lý luận chính trị nói riêng trong đào tạo nguồn nhân lực.

Thứ nhất, giáo dục lý luận chính trị cần gắn chặt hơn với thực tiễn phát triển của đất nước. Nội dung giáo dục không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt các lý thuyết kinh điển mà cần liên hệ với những vấn đề thực tiễn của xã hội như chuyển đổi số, phát triển kinh tế tri thức, bảo vệ chủ quyền quốc gia trên không gian mạng và xây dựng nền kinh tế bền vững.

Thứ hai, phương pháp giáo dục lý luận chính trị cũng cần được đổi mới theo hướng phát huy tính chủ động và sáng tạo của người học. Việc ứng dụng công nghệ số, phương pháp học tập tích cực và các hình thức thảo luận, tranh biện có thể giúp nâng cao hiệu quả của quá trình giáo dục.

Thứ ba, giáo dục lý luận chính trị cần góp phần hình thành năng lực công dân toàn cầu cho người học. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu

rộng, nguồn nhân lực không chỉ cần hiểu biết về lịch sử và định hướng phát triển của đất nước mà còn cần có khả năng tương tác với các nền văn hóa và hệ thống giá trị khác nhau trên thế giới.

3.2. Thực trạng giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực ở Việt Nam hiện nay

3.2.1. Những kết quả đạt được về giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực ở Việt Nam hiện nay

Trong những năm qua, giáo dục lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân nói chung và trong các cơ sở giáo dục đại học nói riêng đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực phục vụ sự nghiệp phát triển đất nước.

Thứ nhất, hệ thống giáo dục lý luận chính trị ngày càng được hoàn thiện cả về chủ trương, chính sách và chương trình đào tạo. Đảng và Nhà nước luôn xác định giáo dục lý luận chính trị là một bộ phận quan trọng của nền giáo dục quốc dân, giữ vai trò nền tảng trong việc hình thành thế giới quan, phương pháp luận và bản lĩnh chính trị cho người học. Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã nhấn mạnh yêu cầu phát triển con người Việt Nam toàn diện, trong đó chú trọng bồi dưỡng lý tưởng, đạo đức, lối sống và trách nhiệm công dân cho thế hệ trẻ [5]. Trên cơ sở đó, các chương trình giáo dục lý luận chính trị trong các trường đại học đã từng bước được chuẩn hóa, thống nhất và cập nhật phù hợp với yêu cầu của thực tiễn phát triển đất nước.

Thứ hai, nội dung và chương trình các môn lý luận chính trị trong giáo dục đại học đã từng bước được đổi mới theo hướng hệ thống và khoa học hơn. Hiện nay, sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học ở Việt Nam được học các học phần lý luận chính trị cơ bản như Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam. Những học phần này góp phần trang bị cho sinh viên nền tảng tri thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối của Đảng, từ đó giúp hình thành thế giới quan khoa

học, phương pháp luận biện chứng và ý thức chính trị cho người học [6].

Thứ ba, đội ngũ giảng viên giảng dạy lý luận chính trị ngày càng được quan tâm phát triển cả về số lượng và chất lượng. Nhiều cơ sở giáo dục đại học đã chú trọng nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu khoa học và phương pháp giảng dạy của giảng viên các môn lý luận chính trị. Bên cạnh đó, các chương trình bồi dưỡng, đào tạo sau đại học và các hoạt động nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực lý luận chính trị cũng được đẩy mạnh, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và nghiên cứu trong lĩnh vực này [7].

Thứ tư, phương pháp giảng dạy lý luận chính trị từng bước được đổi mới theo hướng phát huy tính chủ động và khả năng tư duy của người học. Thay vì chỉ truyền đạt kiến thức một chiều, nhiều cơ sở giáo dục đại học đã áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực như thảo luận nhóm, phân tích tình huống, liên hệ thực tiễn và ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy. Điều này góp phần giúp sinh viên hiểu sâu hơn các nội dung lý luận, đồng thời nâng cao khả năng vận dụng lý luận vào thực tiễn đời sống kinh tế - xã hội [3].

Thứ năm, giáo dục lý luận chính trị đã góp phần quan trọng trong việc bồi dưỡng bản lĩnh chính trị, ý thức trách nhiệm xã hội và lý tưởng sống cho thế hệ trẻ. Thông qua việc học tập các môn lý luận chính trị, sinh viên có điều kiện tiếp cận một cách hệ thống với các quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước, từ đó nâng cao nhận thức chính trị, củng cố niềm tin vào con đường phát triển của đất nước. Điều này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của không gian mạng hiện nay.

Nhìn chung, những kết quả đạt được trong giáo dục lý luận chính trị thời gian qua đã góp phần quan trọng vào việc đào tạo nguồn nhân lực không chỉ có trình độ chuyên môn mà còn có bản lĩnh chính trị, ý thức trách nhiệm xã hội và định hướng giá trị đúng đắn. Đây là những yếu tố nền tảng để xây dựng đội ngũ lao động chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn mới.

3.2.2. Những hạn chế về giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực hiện nay

Thứ nhất, còn tồn tại xu hướng coi nhẹ giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực.

Trong bối cảnh kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, đào tạo nguồn nhân lực ở Việt Nam ngày càng chú trọng đến kỹ năng nghề nghiệp, kỹ năng số và khả năng đáp ứng nhanh nhu cầu của thị trường lao động. Tuy nhiên, ở một số cơ sở đào tạo, quá trình này dẫn đến sự mất cân đối khi giáo dục lý luận chính trị chưa được quan tâm đúng mức. Các học phần lý luận chính trị đôi khi được xem như những môn học mang tính bắt buộc về hình thức nhằm hoàn thành chương trình, trong khi đây lại là những học phần có vai trò nền tảng trong việc hình thành thế giới quan và hệ giá trị cho người học. Áp lực từ thị trường lao động cũng góp phần làm gia tăng xu hướng này. Theo số liệu của cơ quan thống kê quốc gia, năm 2025 tỷ lệ lao động qua đào tạo có bằng, chứng chỉ đạt khoảng 29,2% lực lượng lao động từ 15 tuổi trở lên, trong đó nhu cầu tập trung chủ yếu vào các ngành kỹ thuật, công nghệ và dịch vụ [8]. Điều này tạo sức ép lớn đối với các cơ sở đào tạo trong việc ưu tiên phát triển kỹ năng nghề nghiệp, đôi khi làm giảm sự quan tâm đối với giáo dục lý luận chính trị.

Thứ hai, xuất hiện những biểu hiện lệch chuẩn về tư duy và hệ giá trị ở một bộ phận lao động trẻ.

Mặc dù người lao động trẻ hiện nay có nhiều lợi thế về trình độ chuyên môn và khả năng tiếp cận công nghệ, nhưng ở một bộ phận vẫn tồn tại những hạn chế về nhận thức xã hội và đạo đức nghề nghiệp. Một số nghiên cứu về thanh niên Việt Nam cho thấy bên cạnh tinh thần năng động và sáng tạo, vẫn xuất hiện các biểu hiện như đề cao lợi ích cá nhân, thiếu kiên trì, dễ dao động trước khó khăn hoặc ít quan tâm đến trách nhiệm xã hội [9]. Trong bối cảnh hơn 90% thanh niên tiếp cận Internet và thường xuyên chịu tác động của các nguồn thông tin đa chiều, nếu thiếu nền tảng thế giới quan khoa học và hệ giá trị ổn định thì người lao động trẻ dễ bị ảnh hưởng bởi xu hướng thực dụng và ngắn hạn trong lựa chọn nghề nghiệp.

Những biểu hiện này cho thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa chất lượng giáo dục lý luận chính trị và việc hình thành hệ giá trị, bản lĩnh của người lao động trẻ.

Thứ ba, nội dung và phương pháp giáo dục lý luận chính trị còn một số hạn chế.

Ở một số cơ sở giáo dục đại học, nội dung giảng dạy các môn lý luận chính trị vẫn còn nặng về truyền thụ kiến thức theo lối hàn lâm, chưa gắn kết chặt chẽ với các vấn đề thực tiễn của đời sống kinh tế - xã hội. Bên cạnh đó, phương pháp giảng dạy ở một số nơi còn mang tính một chiều, ít khuyến khích thảo luận, phản biện và liên hệ thực tiễn. Các nghiên cứu về giảng dạy lý luận chính trị cho thấy người học thường đánh giá các học phần này còn thiếu tính thực tiễn và chưa áp dụng rộng rãi các phương pháp giảng dạy tích cực như học tập theo tình huống, thảo luận nhóm hoặc học tập dự án [10]. Trong bối cảnh số lượng người sử dụng Internet tại Việt Nam ngày càng lớn và thông tin đa chiều lan truyền nhanh chóng trên không gian mạng, nếu phương pháp giáo dục lý luận chính trị chậm đổi mới thì sẽ khó phát huy vai trò định hướng tư duy và hệ giá trị cho người học.

Những hạn chế nêu trên xuất phát từ cả nguyên nhân khách quan và chủ quan. Một mặt, sức ép của thị trường lao động và yêu cầu hội nhập khiến nhiều cơ sở đào tạo ưu tiên các kỹ năng mang lại hiệu quả trước mắt. Mặt khác, nhận thức về vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực ở một số nơi còn chưa đầy đủ. Nếu không có sự điều chỉnh phù hợp, nguy cơ hình thành đội ngũ lao động tuy giỏi chuyên môn nhưng thiếu bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội là điều có thể xảy ra. Vì vậy, việc đổi mới giáo dục lý luận chính trị cần được đặt trong tổng thể chiến lược đào tạo nguồn nhân lực phát triển toàn diện, đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên mới.

3.3. Một số giải pháp phát huy vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu xây dựng đất nước trong kỷ nguyên mới

Có thể thấy vấn đề đặt ra không chỉ là điều chỉnh kỹ thuật chương trình đào tạo, mà là tái xác

lập một cách nhất quán quan niệm về mục tiêu của giáo dục đại học trong bối cảnh phát triển mới. Nếu giáo dục đại học bị thu hẹp vào chức năng cung ứng lao động cho thị trường, thì đào tạo nguồn nhân lực sẽ khó tránh khỏi xu hướng thiên lệch về kỹ năng trước mắt, trong khi xem nhẹ nền tảng tư tưởng, hệ giá trị và bản lĩnh chính trị - những yếu tố bảo đảm cho sự phát triển bền vững và có định hướng của xã hội. Vì vậy, việc nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực từ góc nhìn lý luận chính trị cần được tiếp cận như một quá trình tái cân bằng giữa phát triển năng lực chuyên môn và hình thành con người toàn diện.

Trước hết, cần khẳng định lại vị trí nền tảng của giáo dục lý luận chính trị trong tổng thể chiến lược đào tạo nguồn nhân lực. Điều này không có nghĩa là gia tăng hình thức hoặc cơ học thời lượng các học phần lý luận, mà quan trọng hơn là xác lập rõ ràng trong các văn bản chiến lược và chuẩn đầu ra rằng giáo dục lý luận chính trị giữ vai trò định hướng thế giới quan, phương pháp luận và hệ giá trị cho người học. Trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế sâu rộng, sự vận động phức tạp của các lợi ích và giá trị xã hội đòi hỏi người lao động không chỉ có kỹ năng nghề nghiệp mà còn phải có bản lĩnh chính trị, khả năng phân tích và xử lý các vấn đề xã hội trên cơ sở khoa học. Vì vậy, cần rà soát lại cấu trúc chương trình đào tạo theo hướng bảo đảm tương quan hợp lý giữa khối kiến thức chuyên môn - kỹ năng và khối kiến thức lý luận chính trị; tránh tình trạng các học phần lý luận bị đẩy xuống vị trí thứ yếu, mang tính “điều kiện hoàn thành” hơn là “nền tảng định hướng”.

Cùng với đó, việc xây dựng chuẩn đầu ra của các ngành đào tạo cần tích hợp rõ ràng các yêu cầu về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội. Chuẩn đầu ra không nên chỉ dừng ở việc mô tả năng lực chuyên môn, mà còn phải bao gồm năng lực vận dụng thế giới quan khoa học, năng lực phân tích các vấn đề xã hội liên quan đến lĩnh vực nghề nghiệp và năng lực hành xử có trách nhiệm trong môi trường lao động. Khi những yêu cầu này được cụ thể hóa trong hệ thống

đánh giá, kiểm định chất lượng và xếp hạng chương trình đào tạo, giáo dục lý luận chính trị sẽ có cơ sở thực chất để phát huy vai trò của mình.

Thứ hai, để khắc phục tình trạng lệch chuẩn về tư duy và hệ giá trị ở một bộ phận lao động trẻ, giải pháp không chỉ nằm ở phạm vi lớp học lý luận, mà phải được triển khai đồng bộ trong toàn bộ môi trường giáo dục đại học. Hệ giá trị không thể được hình thành bằng sự truyền đạt các mệnh đề đạo đức mang tính áp đặt, mà cần được bồi dưỡng thông qua trải nghiệm xã hội, tương tác thực tiễn và sự nêu gương trong môi trường học thuật. Do đó, cần đẩy mạnh việc tích hợp giáo dục đạo đức nghề nghiệp, văn hóa công dân và trách nhiệm xã hội vào các học phần chuyên ngành, tránh tình trạng “khoán trắng” việc giáo dục giá trị cho các môn lý luận chính trị.

Song song với đó, các cơ sở đào tạo cần tăng cường các hoạt động thực tập cộng đồng, hoạt động tình nguyện, dự án học tập gắn với giải quyết vấn đề xã hội cụ thể. Thông qua quá trình tham gia và giải quyết các tình huống thực tiễn, người học không chỉ nâng cao năng lực chuyên môn mà còn nhận thức rõ hơn mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân và lợi ích cộng đồng, giữa thành công nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội. Đây chính là quá trình hiện thực hóa nguyên lý thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong giáo dục.

Một giải pháp quan trọng khác là xây dựng môi trường đại học kỷ luật, minh bạch và đề cao chuẩn mực đạo đức học thuật. Nếu môi trường học tập dung túng cho gian lận, thiếu trung thực hoặc chạy theo thành tích hình thức, thì mọi nỗ lực giáo dục hệ giá trị sẽ khó đạt hiệu quả. Ngược lại, khi nhà trường trở thành không gian đề cao trung thực, trách nhiệm và cống hiến, người học sẽ có điều kiện nội tâm hóa những giá trị đó một cách tự nhiên và bền vững.

Thứ ba, đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục lý luận chính trị là yêu cầu mang tính đột phá nhằm nâng cao sức thuyết phục và hiệu quả thực chất của quá trình đào tạo. Về nội dung, cần bảo đảm sự kết hợp hài hòa giữa việc truyền đạt hệ thống lý luận cơ bản và việc cập nhật những

vấn đề mới của thực tiễn phát triển đất nước và thế giới. Các vấn đề như chuyển đổi số, kinh tế số, trí tuệ nhân tạo, biến đổi khí hậu, an ninh phi truyền thống, cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn... cần được phân tích dưới ánh sáng của các nguyên lý lý luận, qua đó giúp người học thấy rõ giá trị phương pháp luận của lý luận chính trị trong việc giải thích và định hướng thực tiễn.

Bên cạnh đó, cần tăng cường việc sử dụng các tình huống thực tiễn của Việt Nam làm chất liệu giảng dạy, thay vì chỉ trình bày hệ thống khái niệm ở mức độ trừu tượng. Khi sinh viên được đặt trước các vấn đề cụ thể của thị trường lao động, quản trị công và phát triển doanh nghiệp hay chuyển đổi số quốc gia đều được yêu cầu vận dụng các nguyên lý lý luận để phân tích, đánh giá, họ sẽ nhận thức rõ hơn tính thiết thực của lý luận.

Về phương pháp giảng dạy, cần tiếp tục chuyển mạnh từ lối truyền thụ một chiều sang phương pháp đối thoại, thảo luận và phản biện có định hướng. Trong bối cảnh sinh viên có điều kiện tiếp cận nguồn thông tin đa dạng và thậm chí trái chiều trên không gian mạng, những giờ học lý luận chính trị phải trở thành không gian trao đổi học thuật nghiêm túc, nơi các quan điểm được phân tích trên cơ sở lập luận khoa học, chứ không phải nơi né tránh hoặc áp đặt. Việc khuyến khích sinh viên trình bày quan điểm cá nhân, tranh luận có căn cứ và phản biện trên nền tảng phương pháp luận khoa học sẽ góp phần hình thành tư duy độc lập và bản lĩnh nhận thức.

Ứng dụng công nghệ số trong giảng dạy lý luận chính trị cũng là một hướng đi cần thiết. Các mô hình lớp học đảo ngược, học tập dự án, phân tích tình huống, sử dụng học liệu số và nền tảng trực tuyến có thể giúp tăng tính tương tác, giảm sự khô cứng và tạo điều kiện để sinh viên chủ động tìm hiểu tài liệu. Tuy nhiên, việc ứng dụng công nghệ cần đi kèm với nâng cao năng lực sư phạm và năng lực nghiên cứu của đội ngũ giảng viên, bảo đảm nội dung truyền tải vẫn giữ được tính chính xác, hệ thống và khoa học.

Cuối cùng, nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực từ góc nhìn lý luận chính trị đòi hỏi

sự đồng bộ trong chính sách và cơ chế quản lý. Cơ quan quản lý nhà nước về giáo dục cần ban hành các tiêu chí đánh giá chương trình đào tạo không chỉ dựa trên tỷ lệ việc làm hay thu nhập sau tốt nghiệp, mà còn cần xem xét các chỉ số về giáo dục công dân, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội. Các hoạt động kiểm định chất lượng cần chú trọng đánh giá thực chất hiệu quả giáo dục lý luận chính trị, thay vì chỉ kiểm tra tính đầy đủ của hồ sơ, đề cương.

Tóm lại, nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực từ góc nhìn lý luận chính trị không phải là sự quay trở lại cách tiếp cận giáo dục nặng tính hàn lâm, mà là quá trình tái cân bằng giữa yêu cầu phát triển lực lượng sản xuất hiện đại và nhiệm vụ xây dựng con người có bản lĩnh, hệ giá trị và trách nhiệm xã hội. Trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới, với yêu cầu cao về chất lượng tăng trưởng và hội nhập quốc tế sâu rộng, nguồn nhân lực Việt Nam không chỉ cần giỏi kỹ thuật, mà còn cần vững vàng về thế giới quan khoa học và phương pháp luận biện chứng. Đó chính là điều kiện bảo đảm cho sự phát triển bền vững, tự chủ và có định hướng của xã hội Việt Nam trong dài hạn.

4. Kết luận

Trong kỷ nguyên mới với những biến đổi nhanh chóng và phức tạp của bối cảnh kinh tế, chính trị và xã hội toàn cầu, đào tạo nguồn nhân lực không chỉ là bài toán về kỹ năng, công nghệ hay khả năng thích ứng với thị trường lao động, mà trước hết là vấn đề đào tạo con người phát triển toàn diện, có thế giới quan khoa học, bản lĩnh chính trị và hệ giá trị bền vững. Thực tiễn cho thấy, nếu thiếu nền tảng tư tưởng vững chắc, nguồn nhân lực dù có trình độ chuyên môn cao cũng khó có thể phát huy hiệu quả lâu dài và đóng góp tích cực cho sự phát triển bền vững của đất nước.

Trong thực tế, giáo dục lý luận chính trị giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc định hướng giá trị, hình thành tư duy và bồi dưỡng bản lĩnh cho người lao động Việt Nam trong bối cảnh mới. Việc coi nhẹ hoặc tách rời giáo dục lý luận chính trị khỏi quá trình đào tạo nguồn nhân lực không chỉ làm

suy giảm chất lượng đào tạo, mà còn tiềm ẩn nguy cơ hình thành đội ngũ lao động thiếu định hướng giá trị, dễ bị tác động bởi những quan điểm lệch lạc và tiêu cực của mặt trái kinh tế thị trường và không gian mạng.

Có thể khẳng định rằng, trong bối cảnh hiện nay, việc phát huy vai trò của giáo dục lý luận chính trị trong đào tạo nguồn nhân lực không chỉ là nhiệm vụ riêng của các cơ sở giáo dục đại học hay đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, mà là yêu cầu có tính chiến lược đối với sự nghiệp phát triển con người Việt Nam và xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới. Đầu tư cho giáo dục lý luận chính trị, xét đến cùng, chính là đầu tư cho nền tảng tư tưởng, bản lĩnh và sức mạnh nội sinh của nguồn nhân lực quốc gia trong kỷ nguyên mới.

Tài liệu tham khảo

- [1] UNESCO. (2015). *Rethinking Education: Towards a Global Common Good? UNESCO Publishing*. <https://doi.org/10.54675/MDZL5552>
- [2] Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập, Tập 5. *Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật*.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. *Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật*.
- [4] Bộ Chính trị. (2024). Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.
- [5] Ban Chấp hành Trung ương Đảng. (2013). Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.
- [6] Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). Chương trình các môn lý luận chính trị trong các trường đại học, cao đẳng.
- [7] Ban Bí thư. (2018). Chỉ thị số 23-CT/TW về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu và vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.
- [8] Tổng cục Thống kê. (2025). Báo cáo tình hình lao động, việc làm quý IV và năm 2025.
- [9] Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. (2023). Báo cáo về tình hình thanh niên Việt Nam.
- [10] Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2022). Báo cáo tổng kết công tác giảng dạy các môn lý luận chính trị trong các cơ sở giáo dục đại học.